

Lag

om ändring av lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 18, 27, 30 a, 37 och 53 §,
av dem 30 a § sådan den lyder i lagarna 985/2005 och 462/2011 samt 37 § sådan den lyder i
lag 604/2019,

ändras 1 § 3 mom. 8 punkten, 3 § 2 mom., 4 § 3 och 4 mom., 5 § 1 mom., 8, 9, 14—17, 21
och 22 §, 23 § 2 mom., rubriken för 3 kap. samt 24—26, 28—32 och 34—36 §, rubriken för 4
kap. samt 38, 39—45, 45 a, 45 b och 54 §,

av dem 1 § 3 mom. 8 punkten, 4 § 3 och 4 mom., 5 § 1 mom., 8 och 9 §, 23 § 2 mom. och 54
§ sådana de lyder i lag 416/2025, 25 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 462/2011, 28 § sådan
den lyder i lagarna 462/2011 och 604/2019, 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna
462/2011 och 889/2024, 31 och 36 § sådana de lyder i lag 425/2018, 38 § sådan den lyder delvis
ändrad i lagarna 816/2011 och 756/2014, 41 § sådan den lyder i lag 816/2011, 42 § sådan den
lyder i lagarna 1407/2009 och 756/2014, 44 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 816/2011 samt
45 a och 45 b § sådana de lyder i lag 348/2013, och

fogas till lagen nya 23 b, 38 a, 43 a—43 d och 45 c § som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om verkställighet av följande andra penningpåföljder,
avgifter och ersättningar:

8) på statens regressrätt enligt 31 § i brottsskadelagen (1204/2005) grundad fordran på den
som ansvarar för en skada och fordran som staten har på ersättningstagaren enligt beslut om
återkrav som avses i 42 § i den lagen,

3 §

Myndigheter som svarar för verkställigheten

Tullen och Skatteförvaltningen sörjer med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. för
indrivningen av sådana skadestånd som grundar sig på brott och sådana ersättningar för
rättegångskostnader som tilldömts staten eller den nämnda myndigheten, om de har till uppgift
att bevaka statens intresse i ett mål. På Tullen och Skatteförvaltningen tillämpas då det som i
6—9, 21—23 och 23 a § föreskrivs om Rättsregistercentralen.

4 §

Meddelanden om verkställighet

RP 26/2026 rd
LaUB 12/2026 rd
RSv 80/2026 rd

Andra än justitieförvaltningsmyndigheter informerar om sina avgöranden genom att föra in uppgifter om dem i Rättsregistercentralens informationssystem för verkställighet. I informationssystemet förs in de uppgifter som behövs för verkställigheten.

I de mål som avses i 3 § 2 mom. ska domstolen med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. i denna paragraf i stället för Rättsregistercentralen underrätta Tullen eller Skatteförvaltningen om sitt avgörande.

2 kap.

Verkställighet av en fordran

5 §

Tillfälle att erlægga betalning

Den domstol eller myndighet som i första instans bestämmer att en fordran ska betalas ska ge den betalningsskyldige tillfälle att betala fordran. Tillfälle att erlægga betalning ges dock av Rättsregistercentralen när en fordran som avses i 1 § 3 mom. 8 punkten verkställs, av Tullen eller Skatteförvaltningen när en fordran som avses i 3 § 2 mom. verkställs och av den tjänsteman som utfärdar bötesyrkandet när bötesyrkande används.

8 §

Ansökan om utsökning

Rättsregistercentralen ska söka utsökning, om betalningsuppsmaning inte sänds eller om fordran inte har betalats inom den tidsfrist som avses i 6 eller 14 § eller den betalningstid som avses i 15 §.

9 §

Tillämpning av utsökningsbalken

På sådan verkställighet av fordran som sker genom utsökning tillämpas vad som föreskrivs i utsökningsbalken. På verkställbarheten av en fordran och tidpunkten när en fordran förfaller tillämpas dock bestämmelserna i denna lag och i 8 kap. i strafflagen.

I ett sådant meddelande om anhängighet som avses i 3 kap. 33 § i utsökningsbalken ska utöver vad som föreskrivs i utsökningsbalken även anges att om böter eller vite som kan förvandlas till fängelse inte kan drivas in ens genom utsökning, kommer den betalningsskyldige att stämmas in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff. Beviljande av betalningstid som avses i 4 kap. 6 § i utsökningsbalken förutsätter inte sökandens samtycke.

14 §

Fastställande av en tidsfrist för betalning av en fordran

Rättsregistercentralen kan på ansökan av den betalningsskyldige fastställa en tidsfrist på högst tre månader för betalning av en fordran, om den betalningsskyldiges tidigare underlåtenhet att iakta tidsfrister eller betalningstider inte utgör ett hinder för förlängning av tidsfristen.

En tidsfrist får dock inte fastställas, om vite som har dömts ut med stöd av viteslagen ska verkställas. När tidsfristen fastställs ska det ses till att fordran inte förfaller eller preskriberas.

15 §

Beviljande av betalningstid

Rättsregistercentralen kan på ansökan av den betalningsskyldige bevilja betalningstid på högst ett år för en fordran, om den betalningsskyldige på grund av arbetslöshet, sin ekonomiska situation, sina andra motsvarande personliga förhållanden eller sitt hälsotillstånd inte utan betalningstiden förmår betala fordran och om den betalningsskyldiges tidigare underlåtenhet att iaktta tidsfrister eller betalningstider inte utgör ett hinder för beviljande av betalningstiden. Av synnerligen vägande skäl kan betalningstid beviljas även för en längre tid.

Betalningstid får dock inte beviljas, om vite som har dömts ut med stöd av viteslagen ska verkställas. När betalningstid beviljas ska det ses till att fordran inte förfaller eller preskriberas.

När betalningstid beviljas ska det utarbetas en betalningsplan för den betalningsskyldige. Den betalningsskyldige ska iaktta betalningsplanen. Om den betalningsskyldige inte iakttar betalningsplanen, förfaller betalningstiden.

16 §

Ansökans inverkan på verkställigheten

Att en ansökan om en tidsfrist för betalning eller om betalningstid blir anhängig avbryter inte verkställigheten av en fordran, om inte Rättsregistercentralen beslutar att verkställigheten ska avbrytas för den tid ansökan behandlas.

17 §

Ändring och återkallande av ett beslut om betalningstid

Rättsregistercentralen kan ändra eller återkalla ett beslut om en tidsfrist för betalning eller om betalningstid, om det inte längre finns förutsättningar för beviljande av en tidsfrist för betalning eller betalningstid.

21 §

Avstående från verkställighetsåtgärder tills vidare

Rättsregistercentralen får avstå från verkställighetsåtgärder som avses i detta kapitel tills vidare, om

- 1) fordran är högst 10 euro, eller
- 2) fordran är högst 500 euro och det har förflutit mer än fem år sedan fordran blev verkställbar.

22 §

Återbetalning av ett penningbelopp

Om det belopp som erlagts för betalning av en fordran helt eller delvis ska betalas tillbaka till den betalningsskyldige till följd av ett lagakraftvunnet avgörande av en högre domstol eller av någon annan orsak, ska Rättsregistercentralen återbetala beloppet och på det återbetalda beloppet betala en ränta som är den i 12 § i räntelagen (633/1982) avsedda gällande

referensräntan för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med två procentenheter per år från betalningsdagen till dagen för återbetalningen. Återbetalning eller ränta betalas inte om den är högst 10 euro. Den myndighet som har tagit emot beloppet ska utan dröjsmål redovisa det återbetalda beloppet till Rättsregistercentralen.

23 §

Kvittning

För kvittning får också användas medel som ska betalas till den betalningsskyldige med stöd av 42 och 45 a § i denna lag eller 10 kap. 11 § 2 mom. i strafflagen.

23 b §

Ändringsökande

Omprövning av Rättsregistercentralens beslut som avses i detta kapitel får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Begäran om omprövning av eller besvär över beslut om fastställande av en tidsfrist för betalning, beslut om betalningstid eller beslut om återkallande eller ändring av dessa beslut avbryter inte verkställigheten av en fordran.

3 kap.

Bestämmande av förvandlingsstraff för böter

24 §

Inledande av ett förvandlingsstraffförfarande

Den betalningsskyldige ska stämmas in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff, om verkställbara böter eller verkställbart vite kan förvandlas till fängelse med stöd av 2 a kap. 4 § i strafflagen.

Bestämmelser om bestämmande och verkställighet av förvandlingsstraff under pågående skuldsanering för privatpersoner finns i lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993).

Vid förvandlingsstraffförfarandet iakttas lagen om rättegång i brottmål (689/1997) med de undantag som anges nedan i 25 och 26 §, 28 § 1 mom. samt 29 och 30 §.

25 §

Stämning till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff

En tjänsteman som avses i 1 eller 6 § i lagen om stämningsmän (505/1986) ska genom stämning kalla in den betalningsskyldige till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff.

I stämningen informeras den betalningsskyldige om

1) att den betalningsskyldige kallas att infinna sig vid domstol för att bemöta åklagarens yrkande på bestämmande av förvandlingsstraff,

- 2) de obetalda böter och det obetalda vite som utgör grund för yrkandet på förvandlingsstraff,
- 3) tid och plats för behandlingen,
- 4) att saken kan avgöras trots den betalningsskyldiges utevaro,
- 5) att den betalningsskyldige kan lämna domstolen ett skriftligt bemötande före ärendets behandling,
- 6) möjligheten att betala böterna eller vitet före rättegången,
- 7) de kontouppgifter och andra uppgifter som behövs för betalning av böterna eller vitet och för styrande av betalningen på ett riktigt sätt.

26 §

Utsättande av dag för behandlingen

Dagen för behandlingen av ärendet ska sättas ut så att den betalningsskyldige före rättegången har minst en månad på sig att betala de böter eller det vite som kan förvandlas till fängelse.

Om den betalningsskyldige redan har stämts in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff, kan denne stämmas in till samma rättegång på grund av andra böter också med en kortare tid än den som nämns i 1 mom. Också utan stämning kan ett yrkande på bestämmande av förvandlingsstraff riktas mot en betalningsskyldig som är närvarande vid en rättegång.

28 §

Åklagarens yrkande på förvandlingsstraff

Åklagaren ska hos tingsrätten framställa ett yrkande på att obetalda böter eller obetalt vite ska förvandlas till fängelse, när den betalningsskyldige har stämts in till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff.

Åklagaren kan avstå från att yrka på att förvandlingsstraff ska bestämmas i stället för obetalda böter, om förvandlingsstraffet ska anses oskäligt eller oändamålsenligt med hänsyn till

- 1) den bötfälldes personliga förhållanden eller hälsotillstånd,
- 2) den bötfälldes deltagande i social- och hälsovårdsåtgärder, eller
- 3) fängelsestraff eller samhällspåföljd som den bötfällda dömts till för något annat brott.

Åklagaren kan avstå från att yrka på att förvandlingsstraff ska bestämmas i stället för ett obetalt vite, om förvandlingsstraffet ska anses oskäligt eller oändamålsenligt med hänsyn till

- 1) den bötfälldes personliga förhållanden eller hälsotillstånd, eller
- 2) straff som den bötfällda dömts till i samma rättegång där vitet har dömts ut.

29 §

Regionalt behörig tingsrätt och dess sammansättning

Ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff behandlas av tingsrätten på den ort där den betalningsskyldige är bosatt eller påträffas.

I ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff är tingsrätten domför med ordföranden ensam.

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff behandlas av tingsrätten i en muntlig huvudförhandling. Den betalningsskyldige ska infinna sig till den muntliga huvudförhandlingen i tingsrätten om denne önskar bli hörd. Om den betalningsskyldige uteblir utan att ha meddelat laga hinder, kan saken avgöras trots dennes utevaro. Den betalningsskyldige kan före behandlingen av ärendet lämna ett skriftligt bemötande till tingsrätten.

Målsägande i det brottmål som föranledde att böter dömdes ut är inte part i den rättegång som gäller bestämmande av förvandlingsstraff.

31 §

Uppskov med domstolsbehandlingen

Domstolen kan skjuta upp behandlingen av ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff

- 1) för att situationen i fråga om betalningen av böterna ska kunna utredas, eller
- 2) för att omständigheter som avses i 2 a kap. 6 eller 7 § i strafflagen ska kunna utredas.

Då behandlingen skjutits upp med stöd av 1 mom. ska domstolen meddela den betalningsskyldige en ny tidpunkt för behandlingen och påföljderna vid utevaro. Ett meddelande behöver inte lämnas till en betalningsskyldig som uteblivit från behandlingen om ärendet skjuts upp för att betalningssituationen ska kunna utredas.

32 §

Domstolens avgörande

Domstolens avgörande i ett ärende som gäller bestämmande av förvandlingsstraff är ett beslut. Bestämmelser om domstolens skyldighet att meddela sitt avgörande till Rättsregistercentralen finns i 4 §.

34 §

Hur domstolens eller åklagarens avgörande inverkar på verkställigheten

Efter att ett förvandlingsstraff bestämts får verkställighet av de böter eller det vite som förvandlats till fängelse inte fortsätta i ett utskömningsförfarande.

Om åklagaren avstår från att yrka på bestämmande av förvandlingsstraff med stöd av 28 § 2 eller 3 mom. eller domstolen avstår från att förvandla böter eller vite till fängelse med stöd av 2 a kap. 6 eller 7 § i strafflagen, fortsätter verkställigheten i ett förfarande enligt 2 kap. Den som dömts till sådana böter eller sådant vite får inte på nytt stämmas in till ett förvandlingsstraffförfarande.

35 §

Betalning av böter som förvandlats till fängelse

Ett förvandlingsstraff förfaller om den som dömts till förvandlingsstraff innan denne börjar avtjäna straffet betalar hela det obetalda beloppet av de böter som förvandlats till fängelse. Om flera förvandlingsstraff ska verkställas, har den dömda rätt att betala sina böter till fullt belopp också i fråga om ett av förvandlingsstraffen, varvid detta förvandlingsstraff förfaller.

Bestämmelser om hur böter eller vite som förvandlats till fängelse betalas i ett fängelse finns i 2 kap. 7 § i fängelselagen (767/2005).

36 §

Inledande av verkställigheten av ett förvandlingsstraff

När ett avgörande som gäller bestämmande av förvandlingsstraff har vunnit laga kraft eller kan verkställas som en lagakraftvunnen dom, ska Rättsregistercentralen sända den betalningsskyldige ett meddelande om förvandlingsstraffet med iakttagande av vad som i 6 § föreskrivs om betalningsuppmaning. Innan verkställigheten av ett förvandlingsstraff som avses i 2 mom. inleds kan Rättsregistercentralen med iakttagande av bestämmelserna i 15—17 § bevilja den betalningsskyldige en betalningstid på högst sex månader.

Rättsregistercentralen ska utan obefogat dröjsmål ansöka om verkställighet av förvandlingsstraffet hos Brottspåföljdsmyndigheten, om den betalningsskyldige inte fullgör hela sin betalningsskyldighet inom den tidsfrist som anges i det i 1 mom. avsedda meddelandet eller inom den betalningstid som har beviljats med stöd av 1 mom. Rättsregistercentralen ska uppmana den betalningsskyldige att kontakta Brottspåföljdsmyndigheten för verkställigheten av ett förvandlingsstraff. Brottspåföljdsmyndigheten ska inleda verkställigheten av förvandlingsstraffet med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 kap. i fängselagen.

Om Rättsregistercentralen har ansökt om verkställighet av ett förvandlingsstraff hos Brottspåföljdsmyndigheten, ska centralen till den betalningsskyldige återbetala en delvis erlagd betalning. Bestämmelser om återbetalning finns i 22 §. På det belopp som återbetalas betalas dock inte den ränta som avses i den paragrafen.

4 kap.

Verkställighet av en förverkandepåföljd

38 §

Verkställighet av en förverkandepåföljd som avser ett penningbelopp

På verkställighet av en förverkandepåföljd som avser ett penningbelopp tillämpas bestämmelserna i 2 kap. i denna lag. På verkställigheten av en förverkandepåföljd som avser ett beslagtaget penningbelopp tillämpas dock de bestämmelser i detta kapitel som gäller förverkandepåföljd som avser ett föremål.

38 a §

Verkställighet av en annan förverkandepåföljd

Rättsregistercentralen ska hos den i 2 mom. avsedda myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna ansöka om verkställighet av en förverkandepåföljd som avser ett föremål, av ett föreläggande om utplåning av ett nätmeddelande och av ett föreläggande om att avliva ett djur, när påföljden har blivit verkställbar.

Utsökningsverket sörjer för verkställigheten av förverkandepåföljder som avser fast egendom, in-teckningsbara fartyg, in-teckningsbara luftfartyg, in-teckningsbara bilar, eller sådana aktier i aktiebolag som medför rätt att besitta lägenheter eller byggnader, eller andra värdepapper, samt av förelägganden om utplåning av nätmeddelanden. Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet eller Försvarsmakten sörjer för verkställigheten av andra förverkandepåföljder som avser föremål och förelägganden om att avliva djur i de brottmål som respektive myndighet utreder. Försvarsmakten har rätt att av polisen få handräckning vid verkställigheten av en

förverkandepåföljd under de förutsättningar som anges i 186 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom Försvarsmakten (89/2025).

På verkställigheten av en förverkandepåföljd som avses i denna paragraf tillämpas 39—43, 43 a—43 d, 44, 45 och 45 a—45 c §. I de ärenden som Utsökningsverket verkställer tillämpas dessutom bestämmelserna i utsökningsbalken. På förtullning av föremål som dömts förverkade tillämpas dessutom 80 § 2 mom., 82 § 3 mom. och 84 § i tullagen (304/2016).

39 §

Verkställighet av en förverkandepåföljd som avser ett föremål innan domen blir verkställbar

Den myndighet som innehar ett föremål som dömts förverkat kan inleda verkställigheten av en förverkandepåföljd fastän avgörandet om förverkandepåföljden inte är verkställbart, om föremålet lätt förfars eller förflyktigas eller snabbt sjunker i värde eller föremålet föranleder avsevärda förvarings- eller skötselkostnader.

40 §

Inverkan av ett senare avgörande på verkställigheten av en förverkandepåföljd

Om en förverkandepåföljd som avser ett föremål har verkställts med stöd av ett icke lagakraftvunnet avgörande, återgår inte verkställigheten på grund av ett senare avgörande innan avgörandet har vunnit laga kraft.

41 §

Värdering av egendom som dömts förverkad

Ett föremål som dömts förverkat till staten, ett nätmeddelande som enligt ett föreläggande ska utplånas eller ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas ska värderas innan verkställighetsåtgärder vidtas, om avgörandet om ärendet inte har vunnit laga kraft eller om saken gäller tredje mans rätt, och om det inte i någotdera fallet har nåtts en överenskommelse om föremålets, nätmeddelandets eller djurets värde mellan den behöriga myndigheten och egendomens ägare eller tredje man.

Det ska upprättas ett protokoll över värderingen.

42 §

Förkastande av ett yrkande på en förverkandepåföljd

Om en domstol genom en lagakraftvunnen dom har förkastat ett yrkande på en förverkandepåföljd som avser ett föremål eller ett föreläggande om att avliva djur, ska föremålet eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas återställas till ägaren eller till den som annars har rätt till det.

En person som avses i 1 mom. har rätt att få ersättning för föremålet eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas, om det inte längre är möjligt att återställa det på grund av en verkställighetsåtgärd eller av någon annan orsak. Rättsregistercentralen fattar beslut om ersättningen och betalar av statens medel ut ersättning till den person som saken gäller. Den som är missnöjd med ett beslut om ersättning har rätt att föra talan vid tingsrätten på sin hemort eller vid Helsingfors tingsrätt. Talan ska väckas inom 30 dagar från det att beslutet om ärendet har delgetts personen. Staten är svarande i målet och företräds av Rättsregistercentralen.

43 §

Verkställighetsåtgärder

Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna kan sälja ett föremål som dömts förverkat. Ett föremål kan förstöras, om det inte kan säljas på grund av lagstiftning som begränsar användningen eller försäljningen av det eller av någon annan orsak som hänför sig till föremålets art eller om försäljning av föremålet är oändamålsenlig. Ett föremål kan också tas i statens bruk, om det är motiverat för utbildning, forskning eller museiverksamhet eller av någon annan motsvarande orsak.

Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna sälja ett djur som dömts förverkat. Ett djur kan också överlåtas på annat sätt eller avlivas, om djurets värde i pengar är litet eller om försäljning är oändamålsenlig av någon annan orsak. Ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas ska avlivas. Bestämmelser om avlivning av djur finns i lagen om djurvälstånd (693/2023). Bestämmelser om handräddning av kommunalveterinären finns i 90 § 2 mom. i lagen om djurvälstånd.

Ett nätmeddelande som enligt ett föreläggande ska utplånas ska utplånas i enlighet med domstolens föreläggande.

Staten svarar inte för brister eller fel i föremål eller hos djur som sålts eller överlåtits på annat sätt med stöd av denna lag eller för andra egenskaper.

43 a §

Omhändertagande och förvaring av föremål

Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna ska omhänderta ett föremål som dömts förverkat eller ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas. Om det inte medför avsevärd olägenhet för den dömde kan föremålet lämnas i ett låst utrymme eller i lås hos den dömde. Om ingen uppenbar skingringsrisk eller risk för att brottet fortsätter föreligger, kan föremålet eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas också lämnas hos den dömde.

Också ett föremål som dömts förverkat eller ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas och som finns hos en utomstående ska omhändertas av myndigheten för verkställigheten av en förverkandepåföljd. Alternativt kan myndigheten förbjuda den utomstående att överlämna föremålet vidare eller avtala med den utomstående om förvaring av föremålet eller förvaring av det djur som enligt föreläggandet ska avlivas.

Myndigheten ska även omhänderta handlingar som tillhör den dömde och som utvisar äganderätten till det föremål som dömts förverkat eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas, samt skriftliga pantbrev och andra motsvarande handlingar som gäller den egendom som dömts förverkad.

Det omhändertagande som sker för verkställigheten ska registreras.

43 b §

Sökning efter föremål i bostäder eller andra utrymmen

Den tjänsteman som utför ett verkställighetsuppdrag får, för omhändertagande enligt 43 a §, i utrymmen som tillhör eller används av den dömde eftersöka ett föremål som dömts förverkat eller ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas. Eftersökning får ske också i utrymmen som tillhör eller används av en utomstående, om det finns skäl att anta att det föremål som dömts förverkat eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas finns där.

I utrymmen som används för boende av permanent natur och som tillhör eller används av den dömde får eftersökning ske endast om det finns grundad anledning att anta att det föremål som

dömts förverkat eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas finns där. I utrymmen som används för boende av permanent natur och som tillhör eller används av en utomstående får eftersökning ske endast om det finns synnerligen grundad anledning att anta att det föremål som dömts förverkat eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas finns där. Den dömd eller den utomstående ska före eftersökningen ges tillfälle att överlämna föremålet eller det djur som enligt föreläggandet ska avlivas, om inte omedelbara eftersökningsåtgärder kan anses vara nödvändiga.

43 c §

Sökning efter föremål på en person

Den tjänsteman som utför ett verkställighetsuppdrag får uppmana den dömd att överlämna ett föremål som dömts förverkat och som den dömd bär på sig eller i sina kläder. Om uppmaningen inte iakttas får tjänstemannen omhändertaga föremålet, om tjänstemannen vet eller det finns grundad anledning att anta att den dömd bär det föremål som dömts förverkat på sig eller i sina kläder och omhändertagandet kan ske utan kränkande av den dömdes personliga integritet.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också ett föremål som dömts förverkat och som den tjänsteman som utför verkställighetsuppdraget vet att en utomstående bär på sig eller i sina kläder.

43 d §

Maktmedel

En tjänsteman som utför ett verkställighetsuppdrag har för omhändertagandet av ett föremål som dömts förverkat eller ett djur som enligt ett föreläggande ska avlivas rätt att vid behov öppna eller låta öppna lås och dörrar samt att använda andra motsvarande maktmedel i den mån de med hänsyn till omständigheterna kan anses motiverade. Den person som är föremål för maktmedel ska dock ges tillfälle att handla själv, om inte verkställigheten äventyras på grund av det.

En tjänsteman som utför ett verkställighetsuppdrag har rätt att för utförande av verkställighetsuppdraget använda maktmedel med iakttagande av vad som föreskrivs i den lagstiftning som gäller respektive myndighet.

44 §

Inverkan på verkställigheten av att den som dömts till en förverkandepåföljd avlider

Efter det att den som dömts till en förverkandepåföljd avlidit ska verkställigheten avbrytas efter att staten omhändertagit föremålet. Verkställigheten ska fortsätta om inte den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna inom fyra månader efter omhändertagandet tillställs ett intyg över att frågan huruvida verkställigheten ska förfalla har förts till tingsrätten för avgörande i enlighet med 8 kap. 16 § i strafflagen, eller om en ansökan om att verkställigheten ska förfalla har avslagits genom ett lagakraftvunnet avgörande.

Verkställigheten ska trots vad som föreskrivs i 1 mom. fortsätta efter att föremålet värderats, om 39 § tillämpas på verkställigheten.

45 §

Försäljning av föremål

Ett föremål som dömts förverkat kan säljas på offentlig auktion, enligt uppdrag, i minut eller på annat sätt.

Vid försäljningen ska ett bra resultat eftersträvas. Vid valet av försäljningssätt ska det pris som kan erhållas, försäljnings- och förvaringskostnaderna och den tid som åtgår till försäljningen beaktas.

Försäljningen ska ske utan obefogat dröjsmål.

45 a §

Panträtter och säkerhetsrätter

Innan en förverkandepåföljd som avser ett föremål verkställs ska den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna utreda de pant- och säkerhetsrätter och särskilda rättigheter som har antecknats i det berörda registret, om det som ska säljas är ett föremål som en registrerad rätt kan avse, samt motsvarande rättigheter som inte har antecknats i registret, om det är sannolikt att en sådan rätt avser föremålet.

Den som har förvärvat en panträtt eller annan säkerhetsrätt i ett föremål som avses i 10 kap. 4, 5 eller 5 a § i strafflagen och som dömts förverkat får betalning ur föremålets värde, oberoende av om fordringen har förfallit eller inte. Bestämmelser om erhållande av betalning finns i 45 b §.

Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna fattar beslut om att panträtten eller någon annan säkerhetsrätt förfaller och gör inte den avräkning som avses i 2 mom., om myndigheten anser att pant- eller säkerhetsrätten grundar sig på ett sådant förmögenhetsarrangemang eller annat arrangemang vars juridiska form inte motsvarar sakens egentliga natur eller syfte och att en sådan juridisk form uppenbart används i syfte att undvika verkställighet av förverkandepåföljden. Vid bedömningen av arrangemangets natur ska beaktas att den som dömts till en förverkandepåföljd har en bestämmanderätt som är jämförbar med en ägares och kan vidta åtgärder som är jämförbara med dem som en ägare kan vidta samt de fördelar den som dömts till en förverkandepåföljd har fått av arrangemanget och andra motsvarande omständigheter.

Ett ärende som gäller beslut om att rätten förfaller kan på talan behandlas som ett tvistemål vid Helsingfors tingsrätt eller vid tingsrätten på kärandens hemort. Staten är svarande i målet och företräds av den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna. Talan som gäller beslut om att rätten förfaller ska väckas inom 30 dagar från delfäendet av beslutet, annars förfaller panträtten eller den andra säkerhetsrätten. Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna kan på en skriftlig ansökan förlänga tidsfristen av godtagbara skäl. Ett beslut genom vilket tidsfristen har förlängts får inte överklagas.

45 b §

Redovisning av medel

Den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna ska redovisa medlen från en eventuell försäljning av ett föremål till Rättsregistercentralen.

Innan medlen redovisas till Rättsregistercentralen får de kostnader för förvaring och försäljning av föremålet som orsakats under verkställigheten av förverkandepåföljden dras av från medlen.

Om en rätt som avses i 45 a § har avsett föremålet, ska den myndighet som sörjer för verkställighetsåtgärderna redovisa betalning till innehavaren av rätten efter de avdrag som avses i 2 mom.

45 c §

När verkställigheten av en förverkandepåföljd avslutas

Verkställigheten av en förverkandepåföljd som avses i 38 a § avslutas när

- 1) verkställighetsåtgärderna har slutförts, en eventuell försäljningsintäkt har redovisats till Rättsregistercentralen och avgörandet om bestämmande av förverkandepåföljden har vunnit laga kraft,
- 2) förverkandepåföljdens verkställbarhet har förfallit, eller
- 3) det finns någon annan lagstadgad grund för att verkställigheten avslutas än en grund som avses i 1 eller 2 punkten.

54 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

- 1) de uppgifter som med stöd av 4 § 3 mom. ska antecknas i meddelanden om verkställighet,
- 2) de uppgifter som med stöd av 5 § 2 mom. och 6 § 3 mom. ska lämnas den betalningsskyldige,
- 3) myndigheternas ömsesidiga anmälningsplikt och utredning av ärenden,
- 4) hur de uppgifter som behövs för bestämmande av förvandlingsstraff ska sändas till åklagaren och från åklagaren vidare till tingsrätten,
- 5) diarieföring av och meddelande om verkställighetsåtgärder.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2028. Lagens 39 § och 43 a—43 d § träder dock i kraft redan den 23 november 2026.

På betalningstid som har beviljats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet. På ärenden som avser verkställighet av förvandlingsstraff för böter och som har blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet, om förpassningen av den dömda till fängelse har behandlats av en utmätningsman vid ikraftträdandet av denna lag eller om den som dömts till förvandlingsstraff redan har förelagts en tidpunkt för anmälan till fängelset vid ikraftträdandet av denna lag. Verkställighetsåtgärderna som avser förverkandepåföljder som har blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag sköts av den myndighet som skulle verkställa förverkandepåföljderna före ikraftträdandet.

Helsingfors den 26 juni 2026

Republikens President

Alexander Stubb

Justitieminister Leena Meri